

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/657/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6912202750
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6912202750.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a sudcov JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša, v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Bratislava, Údernícka č. 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., Advokátska kancelária so sídlom Bratislava, Údernícka č. 5, IČO: 36 613 843, proti odporkyni H. W., narodenej XX. XX. XXXX, t. č. bytom C. Y., M. X. XX, A., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne Spotrebiteľského združenia OSA, so sídlom Bratislava, Fedinova č. 9, IČO: 42 260 086 zastúpeného spoločnosťou HKP Legal, s. r. o., Advokátska kancelária so sídlom Bratislava, Sasinkova č. 6, IČO: 36 727 334 o zaplatenie 3.836,83 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 9C/49/2012-105 zo dňa 4. marca 2013, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu vo výroku vo veci samej a vo výroku o náhrade trov vedľajšieho účastníka **p o t v r d z u j e .**

Rozsudok okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania odporkyne ostáva nedotknutý.

Navrhovateľ je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 84,65 € na účet vedený v S., a. s., číslo účtu XXXXXXXXXXX/XXXX do troch dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd návrh navrhovateľa zamietol, odporkyni právo na náhradu trov konania voči navrhovateľovi nepriznal a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne trovy konania na účet jeho právneho zástupcu na tam uvedený účet vo výške 356,93 € do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Okresný súd mal za to, že zmluva uzavretá s právnym predchodcom navrhovateľa Slovenskou sporiteľňou a odporkyňou o úvere v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka dňa 23. 04. 2001 je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka, ktorý charakter nestráca ani vtedy, keď je uzavretá v zmysle Obchodného zákonníka, pričom prednostne sa použijú pri výklade zmluvy ustanovenia Občianskeho zákonníka, v danom prípade vzhľadom na vznesenú námietku premlčania ustanovenia § 101 a nasl. Občianskeho zákonníka. Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, ktorý podpísala zrejme odporkyňa (zo dňa 28. 09. 2010) posúdil tak, že aj na túto dohodu treba aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva, ktoré sa aplikujú nielen na hlavný právny vzťah medzi účastníkmi konania, v danom prípade zmluvu o úvere, ale aj na právny vzťah, ktorý bezprostredne nadväzuje na spotrebiteľskú zmluvu, a teda, aj na právny úkon uznanie dlhu. Súd mal za to, že uzavretím dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku došlo jednoznačne k zhoršeniu postavenia odporkyne - spotrebiteľa, kde v prípade platnosti tohto právneho úkonu by došlo k predĺženiu premlčacej lehoty na 10 rokov, kde jednoznačne bez podpisu tohto uznanie záväzku v čase podania návrhu navrhovateľom, by nárok navrhovateľa bol premlčaný vo

všeobecnej trojročnej premlčacej lehote, keďže k omeškaniu odporkyne so splácaním úveru došlo už minimálne v roku 2006, kedy podľa zmluvy o úvere dňom 01. 03. 2006 bola splatnosť poslednej splátky úveru, a návrh na súd bol podaný v roku v roku 2012. Podľa názoru súdu navrhovateľ musí preukázať, že pri uzatváraní dohody o uznaní záväzku konal s odbornou starostlivosťou a odporkyňa podpísala uznanie s plným vedomím následkov tohto právneho úkonu, a že sa navrhovateľ nedopustil nekalej obchodnej praktiky. Okresný súd podrobil kontrole aj umiestnenie textu o vedomosti premlčaného dlhu, ktorý je umiestnený v bode 3 s názvom forma splatenia záväzku, kde tento text je umiestnený na konci odseku drobným písmom, pričom celý predchádzajúci text tohto odseku nemá súvislosť s vyhlásením odporkyne o vedomosti o premlčaní dlhu a jeho následkoch. Aj táto skutočnosť sa súdu javila tak, že dohodu o uznaní záväzku možno charakterizovať ako nekalú obchodnú praktiku, ktorá je v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 205/29 ES o nekalých obchodných praktikách neplatná. Okresný súd vec právne posúdil podľa ust. § 52, § 53 ods. 1, 5 OZ, § 100 ods. 1, § 101 OZ a čl. 5 a 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29 Es o nekalých obchodných praktikách.

Súd považoval dohodu o uznaní záväzku za neplatnú aj pre jej rozpor s dobrými mravmi v zmysle § 39 OZ s prihliadnutím, akým spôsobom navrhovateľ sa snažil dosiahnuť súdne vymáhanie pohľadávky s poukazom na cieľ navrhovateľa maximalizovať svoj zisk bez ohľadu na všeobecnú zásadu dobrej viery a čestnej obchodnej praxe, kde navrhovateľ nenavrhol počas konania žiadny dôkaz, ktorý by preukázal, že konal s dostatočnou obchodnou starostlivosťou zohľadňujúc aj záujem odporkyne ako spotrebiteľa. Pokiaľ ide o premlčanie nároku, okresný súd však vychádzal aj zo všeobecnej úpravy premlčania podľa ust. § 558 OZ, ktorá má prednosť pred všeobecnou úpravou uznania práva, kde ust. § 558 OZ viaže následky na obnovenie, resp. plynutie novej premlčacej doby pri premlčanom dlhu na vedomosť dlžníka o premlčaní dlhu, kde v tomto prípade navrhovateľ nepreukázal, že by odporkyňa skutočne mala vedomosť pri podpise dohody o premlčaní dlhu, keďže takéto prehlásenie odporkyne je takticky schované v úplne inom texte dohody, ktorý upravuje úplne iné zmluvné podmienky. Aj z tohto dôvodu nedošlo k obnoveniu plynutia novej desaťročnej premlčacej doby od podpisu dohody.

O náhrade trov konania okresný súd rozhodol v súlade so zásadou úspechu v konaní podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a odporkyňi, ktorá mala v konaní úspech, právo na náhradu trov konania nepriznal, keďže si ich náhradu neuplatňovala a priznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne právo na náhradu trov konania pozostávajúcu z náhrady trov právneho zástupcu vedľajšieho účastníka.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) navrhovateľ. Uviedol, že dňa 28. 09. 2010 odporkyňa podpísala Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku (ďalej len „Dohoda“), prostredníctvom ktorej odporkyňa uznala svoj záväzok voči navrhovateľovi vzniknutý zo zmluvy o úvere č. 380791675 uzavretou dňa 23. 04. 2001 so Slovenskou sporiteľňou, a. s. , vo výške 3.914,12 € s príslušenstvom čo do dôvodu aj čo do výšky a zaviazala sa splatiť svoj záväzok. Dohoda spĺňa všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platnosť uznania dlhu zo strany dlžníka, má písomnú formu, vyplýva z nej dôvod vzniku pohľadávky, výška pohľadávky a prísľub dlžníka tento dlh zaplatiť. Zároveň odporkyňa potvrdila vedomosť o premlčaní dlhu a následkoch s tým spojených. V danom prípade došlo k nespochybniteľnému uznaniu dlhu, pričom na to, aby nastali právne účinky spojené s uznaním práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta OZ, zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. V danom prípade nastali účinky ust. § 558 OZ, a to, že záväzok uznaný odporkyňou čo do dôvodu a výšky v čase uznania trval. Navrhovateľ nesúhlasil, aby bol zaviazaný na úhradu trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka, pretože vedľajší účastník - združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávanej veci a len z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Pre jeho vstup do konania nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa a len získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Pre priznanie náhrady trov konania je nevyhnutné splnenie podmienok vyžadovaných § 142 O. s. p., a to najmä účelnosť vynaložených trov konania. Trovy vedľajšieho účastníka v konaní nie sú účelne vynaložené na uplatňovanie alebo bránenie práva. Rozsudok okresného súdu žiadal zmeniť a návrhu vyhovieť alebo zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil voči odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi právo na náhradu trov konania v prvostupňovom i odvolacom konaní.

Vedľajší účastník na strane odporkyne uviedol, že naďalej trvá na námietke premlčania nároku navrhovateľa. Poukázal na to, že je nelogické a vylúčené, aby spotrebiteľ, ak by mal vedomosť o stave veci mal záujem na uznaní záväzku a predĺžení premlčacej lehoty. Vzhľadom k predformulovanému obsahu dohody možno mať vážne pochybnosti o tom, že skutočný prejav vôle dlžníka zodpovedá jej obsahu. Rozhodcovská doložka je ako neprijateľná zmluvná podmienka v právnych vzťahoch vyplývajúcich zo spotrebiteľskej zmluvy postihnutá absolútnou neplatnosťou. Pokiaľ ide o výrok o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka uviedol, že neexistuje dôvod v súdnej veci na nepriznanie práva na náhradu trov vedľajšiemu účastníkovi. V konaní vystupoval na podporu odporkyne, ktorá bola vďaka vznesenej námietke premlčania zo strany vedľajšieho účastníka v konaní celkom úspešná. Stanovisko navrhovateľa popierajúce význam právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka považuje za účelové a zjavne nesprávne. Rozsudok okresného súdu žiadal potvrdiť. Zároveň si uplatnil právo na náhradu trov odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 84,65 €.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), odvolanie prejednal viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania na prejednanie odvolania podľa ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 O. s. p. a výrok o náhrade trov konania odporkyne ponechal ako odvolaním nenapadnutý, nedotknutý.

Podľa § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (ďalej aj „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie konanie, ktoré

a) je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby,

b) môže privodiť ujmu účastníkovi obchodného vzťahu pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe a pri ktorom sa využíva najmä omyl, lešť, vyhrážka, výrazná nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody (§ 6 ods. 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa).

Podľa ust. § 53 ods. 1, 5 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ).

Navrhovateľ sa návrhom na začatie konania zo dňa 23. 02. 2012 domáhal uloženia povinnosti odporkyni zaplatiť sumu 3.836,83 € s príslušenstvom titulom uzavretej zmluvy o úvere, ktorú uzavrela ešte s právnym predchodcom navrhovateľa Slovenskou sporiteľňou, a. s., dňa 23. 04. 2001 na základe tej skutočnosti, že odporkyňa dňa 28. 09. 2010 podpísala dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku (ďalej len „Dohoda“), prostredníctvom ktorej odporkyňa uznala svoj záväzok voči navrhovateľovi vzniknutý zo zmluvy o úvere č. 380791675. Vedľajší účastník na strane odporkyne v priebehu konania vzniesol námietku premlčania nároku navrhovateľa s tým, že poukázal na skutočnosť, že dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní dlhu v súdnej veci obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a z tohto dôvodu je neplatná. Okresný súd postup navrhovateľa, ktorý v rámci uzatvárania

dohody o splátkovom kalendári so spotrebiteľom tomuto podsúva aj právny úkon uznania záväzku zneužívajúc nedostatok právneho vedomia spotrebiteľa, považoval za nekalú praktiku, ktorá nemôže požívať právnu ochranu. Zároveň uviedol, že dohoda o uzavretí splátkového kalendára zo dňa 18. 03. 2010 je neurčitým právnym úkonom. Preto okresný súd uvedený právny úkon neakceptoval, prihliadol na námietku premlčania vznesenú vedľajším účastníkom na strane odporkyne a návrh navrhovateľa zamietol.

S uvedeným názorom sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje.

V súdnej veci nie je sporným, že predmetná zmluva o úvere uzavretá medzi odporkyňou a právnym predchodcom navrhovateľa je zmluvou spotrebiteľskou a túto skutočnosť nespochybňuje ani navrhovateľ. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že ak je predmetom konania splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy, ustanovenia upravujúce práva spotrebiteľského charakteru je potrebné aplikovať nie len na samotnú spotrebiteľskú zmluvu, ale aj na právne úkony, ktoré na spotrebiteľskú zmluvu nadväzujú a majú vplyv na obsah toho zmluvného vzťahu, teda aj na dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 28. 09. 2010. Táto je totiž, rovnako ako samotná spotrebiteľská zmluva, uzatvorená medzi dodávateľom a spotrebiteľom je tvorená predtlačným formulárom s priestorom na dopísanie osobných údajov dlžníka a predstavuje zmluvnú modifikáciu práv a povinností vyplývajúcich zo spotrebiteľského vzťahu založenom samotnou spotrebiteľskou zmluvou. Správne preto okresný súd dohodu neposudzoval samostatne, navyše bez zreteľa na existenciu ustanovení upravujúcich spotrebiteľské vzťahy. Okresný súd správne aj bez návrhu skúmal, či dohoda obsahuje alebo neobsahuje podmienky, ktoré predstavujú neprímerané znevýhodnenie postavenia spotrebiteľa v porovnaní s postavením dodávateľa.

Odvolací súd však v súdnej veci predovšetkým skúmal, či okresný súd rozhodol správne o zamietnutí návrhu navrhovateľa z dôvodu premlčania jeho nároku, keď okresný súd posudzoval otázku premlčania podľa ustanovení Občianskeho zákonníka napriek tomu, že účastníci sa v zmluve o úvere dohodli, že ich právne vzťahy sa budú riadiť ustanoveniami Obchodného zákonníka. Spotrebiteľskou zmluvou je aj absolútna obchodná zmluva bez ohľadu na to, že sa riadi právnym režimom Obchodného zákonníka. Aj pre takúto zmluvu po 01. 04. 2004 platia všeobecné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách uvedené v § 52 až § 54, resp. § 60 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd však uvádza, že úprava premlčania nie je úpravou, ktorá smeruje k ochrane spotrebiteľa. Odlišne určená dĺžka premlčacej doby v Občianskom a Obchodnom zákonníku je len výsledkom rôznych legislatívnych procesov, z ktorých však žiadny nesmeruje k ochrane slabšej strany (spotrebiteľa). Premlčanie pôsobí proti obidvom stranám sporu rovnako a z komplexnej úpravy premlčania v každom z týchto zákonov nemožno považovať len niektoré z nich za výhodnejšie pre spotrebiteľa. Pokiaľ ide o otázku premlčania, nie je možné teda mať za to, že dohodou o aplikácii ustanovení Obchodného zákonníka na vzťahy vzniknuté medzi účastníkmi konania, pokiaľ ide o spotrebiteľskú zmluvu, dochádza k zhoršeniu zmluvného postavenia spotrebiteľa. Záver okresného súdu o posudzovaní premlčania podľa Občianskeho zákonníka, teda, v súdnej veci nie je síce správny, napriek tomu jeho záver o tom, že nárok navrhovateľa je premlčaný, správny je. V zmysle ust. § 397 Obchodného zákonníka totiž, ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky. K omeškaniu odporkyne so splácaním úveru došlo najneskôr 01. 03. 2006, keďže podľa zmluvy o úvere dňom 01. 03. 2006 bola dohodnutá splatnosť poslednej splátky úveru, avšak táto splatnosť nastala už skôr, kvôli neplateniu úveru odporkyňou (viď prílohu č. 1 zmluvy o postúpení pohľadávky), pričom však návrh na začatie konania bol podaný na súde až dňa 28. februára 2012. To znamená, že návrh na začatie konania bol podaný aj po uplynutí štvorročnej premlčacej lehoty, a preto nárok navrhovateľa je premlčaný aj podľa ust. § 397 Obchodného zákonníka. Odvolací súd navyše dodáva k otázke platnosti, či neplatnosti dohody o splátkach a uznaní dlhu nasledovné:

Postup okresného súdu a zároveň i záver, ku ktorému okresný súd dospel, považuje odvolací súd za vecne správny. Preskúmaním uvedenej dohody odvolací súd zhodne dospel k názoru, že dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 28. 09. 2010 vzhľadom na svoj formulárový charakter neumožňovala spotrebiteľovi (odporkyni) akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť jej obsah. Ak mala odporkyňa záujem o to, aby jej navrhovateľ umožnil uhrádzať dlh v splátkach, musela zároveň uznať svoj premlčaný záväzok voči navrhovateľovi so všetkými s tým spojenými dôsledkami, čo jej postavenie voči navrhovateľovi ale oslabovalo. S cieľom oddialiť konečnú splatnosť dlhu formou splátkového kalendára, teda, odporkyňa „dosiahla“ založenie novej štvorročnej premlčacej lehoty nároku navrhovateľa § 407 ods. 2 Ob. zák., čím si značne zhoršila svoje zmluvné postavenie. Dohoda nebola zo strany navrhovateľa žiadnym dobrodením (keďže navrhovateľ len odložil podanie žaloby), ale

naopak, navrhovateľ napriek tomu, že si bol vedomý účinkov, ktoré dosahuje alebo sa snaží dosiahnuť v podobe obnoviteľnosti nároku, ktorý už bol premlčaný, neposkytol odporkyňi žiaden benefit, napr. v podobe odpustenia úrokov z omeškania, poplatkov, časti istiny a podobne, ale naopak do dôsledkov vylúčil aj aplikáciu dispozitívneho ustanovenia § 521 OZ. V zmysle tohto ustanovenia totiž platí, že ak dôjde k dohode o tom, že sa už splatný dlh bude plniť v splátkach, a ak veriteľ chce, aby dlžník v splátkach plnil aj úroky z omeškania, musí sa to výslovne dohodnúť. Navrhovateľ formuláciou dohody o uzavretí splátkového kalendára použitie citovaného ustanovenia vylúčil.

Uznanie záväzku ako forma zabezpečenia záväzku je vo všeobecnosti inštitútom legálnym a právom dovoleným. Ide o jednostranný úkon, ktorý svoj charakter nestráca ani vtedy, keď je súčasťou iného dvojstranného úkonu (v prejednávanej veci dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznání záväzku). V konkrétnej veci však ide predovšetkým o to, akým spôsobom tento úkon dlžníčky (spotrebiteľky) vznikol. Ak by vznikol zo slobodnej vôle spotrebiteľky, napr. aj z dôvodu, aby spotrebiteľka nebola vedená ako neplatič a mohla sa uchádzať o úver, súd by voči jeho platnosti namietal zrejme nemohol. V tomto prípade však to bol práve navrhovateľ, ktorý inicioval úkon odporkyne a dal jej podpísať ním vopred pripravený formulár, kde okrem dvojstranného právneho úkonu vo forme dohody o splátkach vložil aj pre spotrebiteľku nevýhodný jednostranný úkon uznania záväzku. Obdobné prípady sú pritom odvolaciemu súdu známe aj z jeho úradnej činnosti. V uvedenom prípade totiž nejde o nič iné, ako o zneužitie práva jeho výkonom v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ), pretože odporkyňa podpísaním dohody okrem uzavretia dohody o splátkovom kalendári nevedomky uzatvorila aj úkon iný, ktorý jej postavenie v zmluvnom vzťahu značne oslabil a nebol vo sfére jej záujmu. Odvolací súd len príkladom poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 1845/11, v zmysle ktorého zmluvné dojednania spotrebiteľských zmlúv sa nemôžu odchyliť od tohto zákona (Občanského zákoníka - pozn. odvolacieho súdu) v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa nesmie vzdať práv, ktoré mu zákon poskytuje, alebo si inak zhoršiť svoje postavenie. To znamená, že postavenie spotrebiteľa nemôže byť zhoršené, ani s jeho súhlasom, naopak odchýlky v neprospech dodávateľa možné sú. Vzhľadom na uvedené Ústavný súd ČR vyhlásenie dlžníka (spotrebiteľa) o predĺžení premlčacej doby v prospech dodávateľa považoval za absolútne neplatné z dôvodu, že postavenie spotrebiteľa bolo daným úkonom značne zhoršené. Obdobne rozhodol aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, v ktorom rozhodnutí najvyšší súd navyše dodal, že neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu. Vychádzajúc potom z podstaty práva na ochranu spotrebiteľa, ktoré je založené na tom, že spotrebiteľ z dôvodu svojej neskúsenosti alebo neznalosti nie je schopný konkurovať v obratnosti vyškolenejším a skúseným profesionálom znalým práva a techník moderného obchodu, nemožno spôsobu posilňovania svojho práva, ktorý zvolil navrhovateľ, poskytnúť ochranu. V prejednávanej veci nejde zo strany navrhovateľa o aplikáciu právnej normy spôsobom prinášajúcim mu výhodu právnou normou predpokladaným spôsobom, ale o ľstivé zneužitie neznalosti dlžníkov a ich strachu pred prípadným súdnym, resp. následným exekučným konaním. Preto pokiaľ okresný súd konanie navrhovateľa pri predkladaní dohôd o uzavretí splátkového kalendára a uznání záväzku spotrebiteľom na podpis posúdil ako nekalú praktiku, ktorému konaniu nemožno poskytnúť súdnu ochranu, postupoval vecne správne.

Ďalej sa odvolací súd zaoberal správnosťou výroku rozsudku okresného súdu o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporkyne.

Z ust. § 93 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Podľa ods. 2 toho istého ustanovenia, ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Toto ustanovenie dáva možnosť, aby v prípade tzv. spotrebiteľských sporov vstúpila do konania ako vedľajší účastník taká právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, za ktorý sa považuje aj zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Vstup takéhoto vedľajšieho účastníka do konania zákon nevyžaduje splnenie všeobecnej podmienky pre pripustenie vstupu do konania vyplývajúcej z ust. § 93 ods. 1 O. s. p., ktorou je existencia právneho záujmu na výsledku konania. V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za

seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (§ 93 ods. 4 O. s. p.). S názorom vedľajšieho účastníka, že vedľajší účastník na strane odporkyne ako spotrebiteľské združenie musí byť zo svojej podstaty schopný poskytovať právnu pomoc v súdnych konaniach, nie je možné sa stotožniť. Podľa čl. 29 Ústavy SR sa totiž právo združovať zaručuje každému a výkon tohto práva je možné obmedziť len v prípadoch ustanovených zákonom, ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné pre bezpečnosť štátu na ochranu verejného poriadku, predchádzanie trestným činom alebo na ochranu práv a slobôd iných. V občianskych združeniach sa môžu združovať akékoľvek subjekty práva, a to bez ohľadu na skutočnosť, či sú odborne spôsobilé vykonávať všetky činnosti, ktoré to ktoré občianske združenie vyplýva (výnimkou sú odborové organizácie podľa § 2 ods. 4 zák. č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov). Občianske združenie, ktorého účelom je ochrana práv spotrebiteľa, môže byť tvorené výlučne len laikmi z oblasti práva a svoju činnosť v rámci súdnych konaní môže realizovať prostredníctvom tretích splnomocnených osôb, napr. prostredníctvom advokáta. Zo samotnej skutočnosti, že vedľajší účastník je podľa znenia svojich stanov založený za účelom ochrany spotrebiteľa, nemožno ešte vyvodiť, že je sám o sebe spôsobilý kvalifikovaný pomoc spotrebiteľovi v rámci súdneho konania poskytnúť.

Trovy uplatnené vedľajším účastníkom v súdnej veci odvolací súd považoval správne za účelne vynaložené, keď mal za preukázané, že odporkyňa bola v konaní úspešná práve z dôvodu vznesenej námietky premlčania vedľajším účastníkom. Okresný súd potom správne rozhodol aj o povinnosti navrhovateľa nahradiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania tak, ako je to uvedené v napadnutom rozhodnutí okresného súdu, s ktorým rozhodnutím sa odvolací súd v celom rozsahu, a teda, aj vo výroku o náhrade trov konania stotožňuje.

Výrok rozsudku okresného súdu o náhrade trov konania odporkyne nebol odvolaním napadnutý, preto v tomto výroku zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Pokiaľ ide o výrok rozsudku okresného súdu o náhrade trov vedľajšieho účastníka v prvostupňovom konaní, v tomto smere odvolací súd ďalej len poukazuje na dôvody uvedené v samotnom rozsudku okresného súdu.

Odporkyňa bola úspešná aj v odvolacom konaní, preto v zásade má právo na náhradu trov odvolacieho konania, ktorú si ale neuplatnila, a preto odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania odporkyne nerozhodoval (§ 151 ods. 1, prvá veta, O. s. p.). Vedľajší účastník na strane odporkyne si právo na náhradu trov odvolacieho konania uplatnil riadne a včas, a na základe uvedeného odvolací súd zaviazal navrhovateľa, ktorý bol v odvolacom konaní neúspešný, k povinnosti uhradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne trovy odvolacieho konania (§ 142 ods. 1, v odvolacom konaní v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p.), a teda, uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne náhradu trov odvolacieho konania vo výške 84,65 € s DPH za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu) v zmysle ust. § 14 ods. 3 písm. b) vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov vrátane režijného paušálu (9,37 € s DPH). Podľa § 149 ods. 1 O. s. p. je navrhovateľ povinný zaplatiť uvedené trovy odvolacieho konania k rukám právneho zástupcu vedľajšieho účastníka na strane odporkyne.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.